

**Pet NVO podnijelo
primjedbe na Nacrt
Zakona o slobodnom
pristupu informacijama**

**VLADA
PREDLAŽE
ZAKON O
SKRIVANJU
INFORMACIJA**

Podgorica, novembar 2019.

“Očekujemo da
Vlada povuče
predložene izmjene
Zakona i uskladi ih
sa Ustavom i
međunarodnim
standardima.

Pet nevladinih organizacija dostavilo je Ministarstvu javne uprave brojne primjedbe na Nacrt Zakona o slobodnom pristupu informacijama, jer su predložene izmjene suprotne Ustavu Crne Gore, međunarodnim konvencijama, kao i praksi Evropskog suda za ljudska prava.

Tim nacrtom se uvode sistemska ograničenja pristupa informacijama, novi osnovi za skrivanje podataka, ukidaju se postojeća prava građana i obaveze organa vlasti, a ne rješavaju se problemi u praksi koji dovode do višestrukog kršenja prava i izostanka bilo kakve odgovornosti. Gotovo sve predložene izmjene Zakona sužavaju postojeća prava građana.

Glavni problemi

1

Sistemska ograničenja

2

Tajne

3

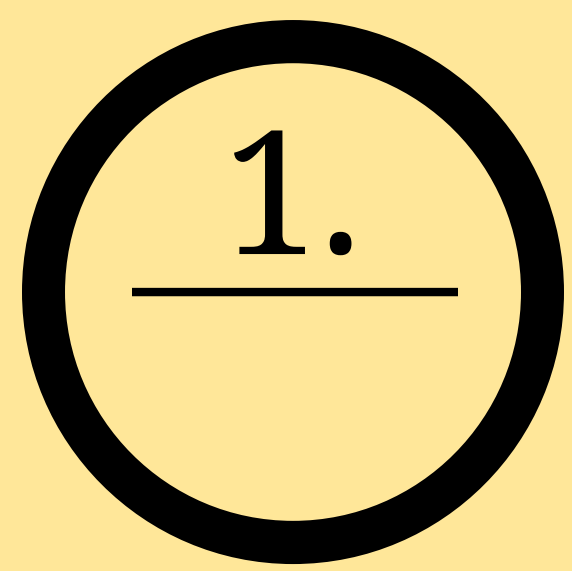
Ukidanje postojećih prava i obaveza

4

Zadržane „korisne nejasnoće“

Sistemska ograničenja

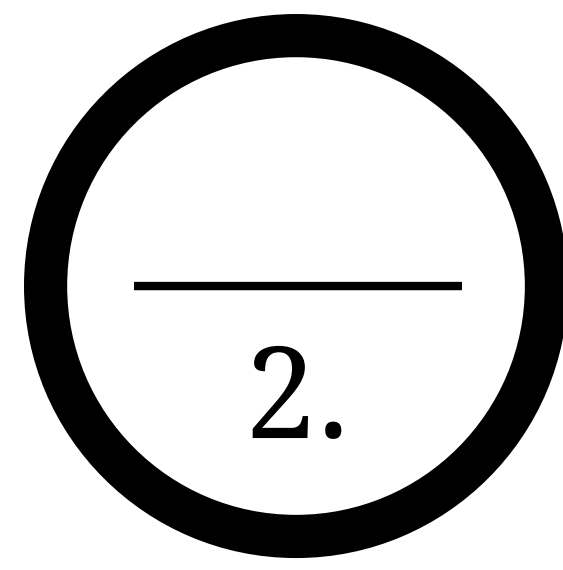
Nacrtom se ugrožava kompletan sistem pristupa informacijama:

- Uvodi se „zloupotreba prava“ na pristup informacijama kao osnov za odbijanje zahtjeva, a uopštena i neprecizna formulacija omogućava da se te odredbe primjenjuju proizvoljno u maltene svim slučajevima;
- Sužava se definicija informacije i ostavlja mogućnost da se u svakom pojedinačnom slučaju proizvoljno utvrđuje da li su traženi podaci „od javnog značaja“;

Prema stavovima Evropskog suda za ljudska prava, zakon mora biti „predvidljiv“, odnosno fomulisan sa dovoljnom preciznošću da omogući svakoj osobi da u skladu s njim uredi svoje postupanje, i da obezbijedi pravnu zaštitu protiv arbitrarnog miješanja javnih vlasti u uživanje ljudskih prava garantovanih Konvencijom.

Međutim, Vladin nacrt zakona je upravo napisan tako da omogućava neograničenu samovolju organa u odlučivanju o pristupu informacijama.

Tajne

**Nacrtom
Zakona se
omogućava da
neograničen
broj podataka
bude proglašen
tajnom:**

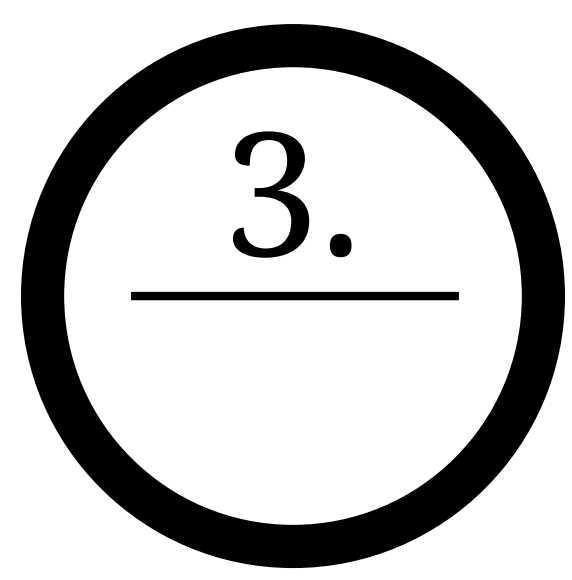

- Uvode se apsolutna ograničenja pristupa podacima u obavještajno – bezbjedonosnom sektoru, kao i informacijama koje se razmjenjuju u okviru saradnje sa međunarodnim organizacijama ili drugim zemljama;
- Predviđa se da osnov za skrivanje informacija može da se uvodi i drugim zakonima, što znači da je lista izuzetaka neograničena;
- Ne propisuje se pojam poslovne tajne, koji se u praksi najčešće navodi kao razlog za ograničenje pristupa informacijama, iako ni jednim zakonom nije definisano šta može biti proglašeno poslovnom tajnom.

Međunarodni standardi predviđaju preciznu listu mogućih ograničenja prava na pristup informacijama.

Nacrtom je predviđeno da se za podatke koji su proglašeni tajnom zbog zaštite privatnosti, bezbjednosti, odbrane, spoljnje, monetarne i ekonomske politike, **ne sprovodi test štetnosti.**

Prema međunarodnim standardima, u svakom pojedinačnom slučaju mora se utvrditi da li je veći javni interes da informacija bude objavljena, od interesa koji se štiti skrivanjem podataka.

Ukidanje postojećih prava i obaveza

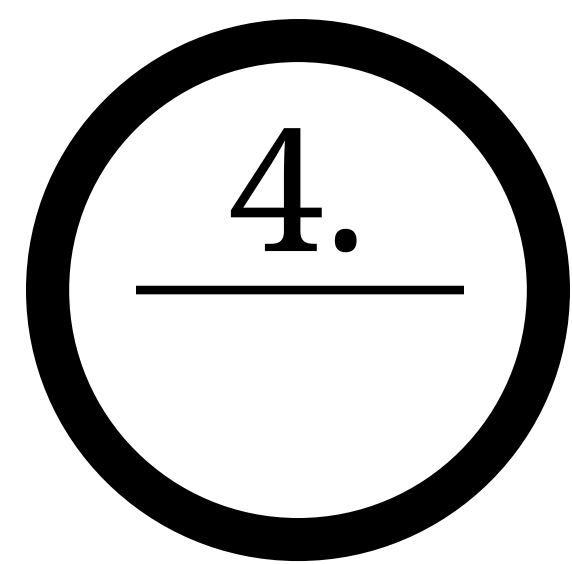
Nacrtom se ukidaju prava građana i obaveze institucija:

- Ukida se obaveza političkih partija da objavljuju podatke o svom finansiranju, pa se u susret izbornoj godini isključuju iz obveznika zakona;
- Ukida se obaveza institucija da proaktivno objavljuju javne registre koji su u njihovom posjedu, mišljenja eksperata na nacрте i predloge zakona, kao i podatke o prihodima javnih funkcionera;
- Ukidaju se troškovi postupka, pa će građani morati da sami plaćaju troškove advokata čak i kada je im je prekršeno Ustavno pravo, i snositi teret zato što su pokrenuli postupak protiv nezakonite odluke nekog organa vlasti;

Dodatno, Nacrtom se **produžavaju rokovi za odlučivanje** i po zahtjevima i po žalbama, što pristup podacima odlaže u tako velikoj mjeri da obesmišljava dobijanje informacije.

Međunarodni standardi propisuju da stranka mora imati pristup sudu i u vezi sa obeštećenjem i naknadom troškova koje je uzrokovala druga stranka, u ovom slučaju država, odnosno organ vlasti. Svako ograničenje pristupa sudu mora imati legitiman cilj, a sredstva koja se koriste moraju biti proporcionalna tom cilju.

Zadržane „korisne nejasnoće“

**Nisu riješeni
problemi u
primjeni Zakona
koji dovode do
višestrukog
kršenja prava i
izostanka
odgovornosti
organa vlasti: →**

- Ne propisuje se obaveza meritornog odlučivanja po žalbama kojim bi se prekinuli višegodišnji postupci u kojima organi vlasti uporno krše zakon, iako su njihova rješenja više puta poništavana.
- Ne rješava se pitanje nadzora nad sprovođenjem Zakona, iako se odredbe o prekršajnoj odgovornosti ne sprovode u praksi, pa se prava građana na pristup informacijama krše bez bilo kakvih posljedica.

NVO Mreža za afirmaciju nevladinog sektora - **MANS**

Podgorica, ul. Dalmatinska 188;
+382 20 266 327; mans@t-com.me

NVO Institut Alternativa - **IA**

Podgorica, ul. Džordža Vašingtona, 57, I/21;
+382 20 268 686; info@institut-alternativa.org

NVO Akcija za ljudska prava - **HRA**

Podgorica, ul. Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 130;
+382 20 232 348; hra@t-com.me

Centar za Monitoring i istraživanje - **CEMI**

Podgorica, ul. Bulevar Josipa Broza 23 A, sprat IV, stan broj 119
+382 20 511 424; info@cemi.org.me

Centar za građanske slobode - **CEGAS**

Podgorica, ul. Mila Radunovića 6
infocegas@gmail.com

